

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Solida, Verboqve Dei Et Libro Concordiae Christianæ
congrua Decisio, Qvatvor Illorvm Inter Aliqvos Theologos
Augustanæ Confessionis, Nuperrime Controversorum
Capitum Principaliorum, de verâ ...**

Johann Georg <I., Sachsen, Kurfürst>

Lipsiæ?, [ca. 1624]

Widmung

urn:nbn:de:hbz:466:1-32961

DEI GRATIA,
NOS JOHANNES
 GEORGIUS, SAXONIÆ, JULIÆ, CLIVIÆ
 ET MONTIUM DUX, SACRI ROMANI IMPERII
 ArchiMarescallus, & Princeps Elector, Landgravius
 Thuringiæ, Marchio Misniæ, Burggravius Magdeburgi
 Comes de Marca & Ravensburg, Dominus in Raven-
 stein: Venerabilibus, Nobis Dilectis, De-
 votis, & Fidelibus,

CONSISTORIORVM NOSTRORVM, ACADEMIARVM,
 & Ecclesiarum deputatis Theologis, Superintendentibus, Pastoribus, Diaconis,
 Scholarum quoque in Electoratu & Ditionibus Nostris Moderatoribus, Cle-
 mentiam nostram deferimus; simul significantes universis
 & singulis,

Uotidiè Nos recordari, & a-
 nimitùs dolere, periculosissi-
 mas illas, & gravissimas per-
 turbationes, quæ Patriam
 nostram dulcissimam GER-
 MANIAM, per aliquot annos,
 justâ Dei permissione, exceperunt: Ex quibus
 non tantùm misera Politici Regiminis dis-

A 2

tractio

tractio, sed & compluribus in locis Ecclesiæ
 Evangelicæ persecutio, & ingens damnum
 profluxit. Quemadmodum verò nostro lo-
 co nihil planè Nos intentatum reliquimus,
 quod ad reducendam & postliminò revo-
 candam pacem preciosissimam, nec non
 communem Patriæ salutem restaurandam
 conducere videbatur: Ita nihil quoque gra-
 tius Nobis accidere potuisset, quàm si status
 Ecclesiarum nostrarum Evangelicarum, in
 toto orbe Christiano inperturbatus: inter
 Theologos etiam nostræ Confessionis Chri-
 stianæ consensus, quoad uniformitatem
 phrasium, de articulis fidei, post publicatum
 Librum Concordiæ, undiquaque salvus, &
 non interruptus perstitisset.

Et si autem meritò ingentes Deo gratias
 agimus, quòd in Electoratu nostro, hac in
 parte, quoad harmoniam in doctrinâ nihil
 prorsus desideretur: In propatulo tamen est,
 quanto conatu juratus ille Dei, & hominum
 adversarius hoc agat, ut alibi noxias, & cum
 scandalo conjunctas dissensiones, ac schis-
 mata excitet, quò vinculum caritatis & Cō-
 cordiæ Christianæ solvatur & dirumpatur:

Et

Et quidem inter eiusmodi Theologos, qui utraque ex parte nostram salvificam, inque Scripturâ Sacrâ fundatam, & primâ invariata Confessione Augustanâ comprehensam Religionem publicè profitentur, eandemq; hæctenus commasculatâ fronte, & constanter adversus furores Pontificiorum, Calvinianorum, & aliorum hæreticorum asseruerunt: insuper amicitiam fraternam & intimam invicem aluerunt: Quo dissidio cursus certè Evangelij inevitabiliter impeditur & retardatur: Adversarij quoque ansam inde arripiunt, Ecclesias nostras pessimè traducendi, & simpliciores ab agnitione veritatis cœlestis facilius abstrahendi.

Nostri igitur officii, quod divinitus Nobis injunctum novimus, & mandati illius, quò Christianæ Ecclesiæ cura summa, ceu Nutritio fidei Nobis præcipitur, memores: meritò in eam curam diligenter incumbimus, ut in primis Dei Verbum purè & sincerè doceatur. Deinde errores, si qui sparguntur, ex Scripturæ Sacræ armamentario propulsentur, & tandem Ecclesiæ & Scholæ in conditionibus ac provinciis nostri Electoratus,

A 3 puriore

puriorē doctrinā divinā posthac etiam ut antantur-fruantur: ab omnibus novitatibus & dissidiis, quæ irrepunt, diligenter præmonitæ ac præmunitæ.

Nec latent Nos præclarissima Exempla Majorum nostrorum laudatissimorum, qui Ipsi quoque, ut potè pientissimi Electores, & fulcra Sacri Romani Imperii, nihil prius, nihilque antiquius habuerunt, quàm relegato omni sopore, & torpore, diligenter providere, ut nobilissimum clinodium divinæ & cœlestis veritatis intemeratum in Ecclesiis Evangelicis conservaretur.

Horum igitur vestigia laudatissima premerere, & Nobis libuit: cumque animadvertemus, partes dissidentes non tantum hætenus agitatas controversiam, privatim inter se non composuisse: verum etiam indies longius ab invicem dissensisse, quæstiones novas subtiles cumulasse; genuinum insuper sensum & intellectum Christianæ Concordiæ in dubium vocasse, & quamlibet partem pro se eam allegasse: Quia insuper amicabilis interpositio non æquè omnibus grata & accepta fuit: nihilominus verò
aliquot

aliquot scripta polemica edita ; eaque inter Doctores & Pastores Evangelicos , necnon studiosam juventutem , ubique locorum , adeoque in nostris quoque ditionibus & provinciis sparsa ac disseminata : hoc ipso etiam modo & medio non tantum nunc haud exiguum scandalum datum ; sed & posteritati lapidem offensionis positum esse deprehendimus : Idcirco , ex zelo pio & Christiano , præcipuos Theologos , tum qui in Academiis nostris sunt , tum qui extra eas vivunt , convocavimus , usque clementissime injunximus , serio præcipientes , ut pro scientiâ & conscientiâ , agitatae & ventilatae hactenus controversias , expenderent : Vtriusque partis fundamenta trutinæ meditationis accuratæ apponerent : quid Scripturæ Sacræ , quid Symbolicis nostrarum Ecclesiarum Confessionibus congrueret , consentienter conciperent : quomodo de quæstionibus controversis sine violatione Verbi divini , defectione à Symbolis nostris primariis , præsertim Libro Christianæ Concordiæ , in Ecclesiis nostris doceri , & quid credi deberet , deliberarent : decisionem quoque suam

n
en
De
re
in
bet
A
B
C
D
E
F
G
H
I
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
T
U
V
W
X
Y
Z
a
b
c
d
e
f
g
h
i
k
l
m
n
o
p
q
r
s
t
u
v
w
x
y
z
A
B
C
D
E
F
G
H
I
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
T
U
V
W
X
Y
Z
a
b
c
d
e
f
g
h
i
k
l
m
n
o
p
q
r
s
t
u
v
w
x
y
z

suam testimoniis Scripturæ Sacræ, & receptorum Symbolorum Evangelicorum probè munirent, ad jactata denique fundamenta adversæ doctrinæ, modestissimè responderent, & hæc omnia, brevitæ, quâ fieri posset, maximâ, facerent.

Huic clementissimo nostro mandato, cum Theologi convocati humilimè morem gesserint, scriptum adornatum denuò relegerint & unanimiter approbârint: ita quidem ut pro conscientis suis Christianis singuli testentur, decisionem Controversiarum, quæ sequitur, summariam, & quicquid de iis pronunciarunt, se absque ullâ *περὶ τὸ ἀπολύτως*, pro infallibili & divinâ veritate agnoscere; intrepidofque ac imperterritos, hoc nomine, coram tremendo judicio œcumenico, & tribunali JESU CHRISTI, in die illo magno, & glorioso comparere velle.

Quapropter necessarium omninò existimavimus, scriptum sequens typis publicis divulgare. Nostrâ enim plurimum refert, quandoquidem in aliquibus membris, ad judicium Saxoniorum Theologorum, & cal-

& calculum libri Christianæ Concordiæ in-
stanter provocatur, dispicere, ut genuinus &
germanus ejusdem sensus conservetur, Mi-
nistris quoque Ecclesiarum & Scholarum
in provinciis Electoratus nostri, quin & Stu-
diosæ juventuti in Academiis monstretur,
quomodo de novis obortis controversiis
publicè docere: & cui sententiæ propter Ve-
ritatis cœlestis invictam deductionem, ad-
stipulari debeant. Neque enim constitutum
animo habemus, cum Dei Ter Opt Max.
gratiâ, Regiones, & ditiones nostræ, tran-
quillitate summâ, & sine ullo grassante Re-
ligionis schismate etiamnum fruantur, per-
mittere, ut posthac novis istis, & alibi inva-
lescentibus controversiis turbentur aut in-
quietentur: Quem ipsum in finem scri-
ptum sequens adornari, & publicis typis ad
omnium noticiam, exscribi curavimus.
Quemadmodum autem seriò & clemen-
tissimè volumus ac mandamus, ut qui in
Ecclesiis & Scholis nostrarum Regionum
concionando, legendo, profitendo & di-
sputando docent, scripto sequenti se con-
for-

B

for-

10
formant, aliamque sententiam privato
ausu non introducant: Ita spem quoque
concepimus amplissimam, alibi etiam mul-
tos Orthodoxos Theologos, aliosque no-
stræ Evangelicæ & Lutheranæ doctrinæ ad-
dictos Christianos, debitâ gratitudine cele-
braturos, quòd laboranti Ecclesiæ succurri-
mus, & antequam latius malum serperet,
controversiam hanc, minus certè necessa-
riam, & planè intempestivam, per ejusmo-
di Theologos, qui nullo modo suspecti, ad-
rem autem istam satis idonei fuerint, secun-
dum Verbum Dei, & Symbolicas nostras
Confessiones, examinari, ac definitivè deci-
di curavimus.

Sin verò præter expectationem nostram
alicui libuerit, propositum hoc nostrum
improbare: Ipse quidem graviter hoc no-
mine aliquando respondere cogetur: Nos
autem certi sumus, quòd in solius Omni-
potentis Dei gloriam, Ecclesiæque saluta-
rem ædificationem omnia fecerimus; opus
quoque ipsum in se ita sit comparatum, ut à
nullo

ii

nullo prudenti & sincero Christiano jure
vituperari queat.

Quod restat, ab omnipotente Deo, &
Patre cœlesti, ardentissimis votis precamur,
ut sancto huic nostro proposito, clementer
& largissimâ suâ gratiâ benedicat: quò salvi-
ficum verbum Evangelij purum & incorru-
ptum inter Nos conservetur; vera agnitio
Dei, & quem misit, Iesu Christi, propagetur:
omnes errores & schismata componantur,
tollantur, ac in primis à nostris provinciis ac
regionibus arceantur.

Et sicuti (Deo sit laus) per annos qua-
draginta tres, Ecclesiæ & Scholæ nostrarum
Regionum constanter magna que cum ani-
mi tranquillitate Libro Concordiæ adhæse-
runt: Nos etiam favente Spiritus Sancti gra-
tiâ, ad ultimum usque nostrum beatum ha-
litum, in eo perseverare omninò cupimus:
Ita faxit benignissimus Deus, ut posthac et-
iam confessionem istam exosculemur: tan-
dem que ut veri confessores sinceræ veritatis

B 2 coràm

coram tribunali Iesu Christi tantò alacrius
comparere valeamus: Hæc præloquij loco
celare noluimus: Et nostri obsequio suo hu-
milimo voluntati nostræ clementissimæ
respondebunt. Per scriptum Dresdæ, 10.
Decembr. 1623.

DE